

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

เอกสารประกอบการเรียน

เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้

เล่มที่

1

โดย : แสงเดือน คงพลปาน

คำนำ

เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้ เล่มที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้น
 เกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมุ่งพัฒนา
 ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม ทำงานเป็นลำดับขั้นตอน รักการทำงาน
 ทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ผู้เรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุ
 เหลือใช้ในท้องถิ่น นำมาประดิษฐ์เป็นดอกไม้ เพื่อใช้เป็นของประดับตกแต่งได้อย่างสวยงาม
 นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการอ่านเอกสารประกอบการเรียนรู้ มาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถ
 ปฏิบัติได้ และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารประกอบการเรียนรู้เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน
 และครูผู้สอน สำหรับเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ อันจะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิด
 ริเริ่มสร้างสรรค์ และเห็นความสำคัญของวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นต่อไป ขอขอบคุณผู้ให้
 คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ไว้ ณ โอกาสนี้

แสงเดือน คงพลปาน
 ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
 โรงเรียนบ้านฝ้าย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจง	ค
คำแนะนำการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้	ง
จุดประสงค์การเรียนรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	4
ใบความรู้	5
ใบงาน	19
แบบเฉลยใบงาน	21
แบบทดสอบหลังเรียน	22
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	24
บรรณานุกรม	25
ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสาร	26

คำชี้แจง

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ประกอบการเรียน เนื้อหาสาระในเอกสาร ได้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การฝึกปฏิบัติจริงตามขั้นตอน ประกอบคำอธิบาย และการสาธิตของครู โดยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้ ได้จัดทำขึ้นทั้งหมด 8 เล่ม ประกอบด้วย

เล่มที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้

เล่มที่ 2 ดอกหางกระรอกน้อยจากหลอดกาแฟ

เล่มที่ 3 หลอดกาแฟสวยรวกกลีบ

เล่มที่ 4 ดอกเกลียวสวยจากถุงน้ำยาปรับผ้านุ่ม

เล่มที่ 5 กุหลาบหอมหลากสีสวยด้วยถุงน้ำยาปรับผ้านุ่ม

เล่มที่ 6 ดอกคาร์เนชั่นแฟนซีด้วยถุงพลาสติก

เล่มที่ 7 ดอกผักตบชวาจากเชือกฟาง

เล่มที่ 8 บูรณาการงานประดิษฐ์และการคิดค้นทุนกำไร

สำหรับเอกสารประกอบการเรียนรู้เล่มนี้ เป็นเล่มที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ใช้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ใช้เวลาสอน 2 ชั่วโมง เนื้อหาประกอบด้วย

ใบความรู้ที่ 1.1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้

ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้

ใบงานที่ 1.2 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้

คำแนะนำในการใช้เอกสารประกอบการเรียน

เอกสารประกอบการเรียนรู้นี้ ใช้ประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานประดิษฐ์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยใช้ทักษะกระบวนการกลุ่ม ก่อนการศึกษาให้นักเรียนอ่านคำแนะนำและปฏิบัติตาม แต่ละขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบ นักเรียนจะเข้าใจและได้รับความรู้อย่างครบถ้วน โดยปฏิบัติตาม ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ ในเอกสารประกอบการเรียนรู้นี้ให้เข้าใจ เพื่อให้ทราบว่าเมื่อจบบทเรียนแต่ละบทแล้ว นักเรียนสามารถเรียนรู้ อะไรได้บ้าง

2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วตรวจคำตอบที่เฉลยไว้ท้ายแบบกิจกรรม ของแต่ละเรื่อง เพื่อให้รู้ว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่อง ที่จะศึกษามากน้อยเพียงใด

3. ศึกษารายละเอียดในเอกสารประกอบการเรียนรู้นี้ให้เข้าใจ ฝึกปฏิบัติตามกิจกรรม ร่วมกันเป็นกลุ่มตามขั้นตอนการทำงาน และทำแบบฝึกกิจกรรม การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นการทบทวนให้มีความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาให้มากยิ่งขึ้น

4. ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ
 ของตนเองอีกครั้งหนึ่ง

5. นักเรียนแต่ละคนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
 ไม่เปิดคู่มือสารเฉลยก่อนเรียน - หลังเรียน และแบบเฉลย
 แบบฝึกกิจกรรมทุกกิจกรรม

6. นำเอกสารประกอบการเรียนเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย
 หลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้ว

7. ถ้านักเรียนและผู้สนใจ ต้องการเนื้อหาเพิ่มเติม
 จากเอกสารประกอบการเรียนทั้งหมด สามารถ
 ค้นคว้าได้จากบรรณานุกรมที่ให้ไว้ท้ายเล่ม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้

เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ใช้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

สาระสำคัญ

การรู้จักนำเอาเศษวัสดุเหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นของใช้และของตกแต่งที่มีคุณค่าทำให้เกิดประโยชน์และรู้จักทักษะกระบวนการทำงาน เป็นการทำงานที่สร้างสรรค์ไปสู่อาชีพในชีวิตประจำวัน เพื่อใช้เป็นของประดับตกแต่งในห้องเรียน ห้องรับแขก สำนักงาน และในบ้านเรือนสามารถช่วยลดภาวะโลกร้อน และยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้อีกด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความหมาย ที่มา และความสำคัญของเศษวัสดุได้
2. นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้จากการประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้ได้
3. นักเรียนบอกชื่อเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ได้
4. นักเรียนสามารถปฏิบัติ จัดหาอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์จากเศษวัสดุได้
5. นักเรียนบอกวิธีการใช้วัสดุ อุปกรณ์ การดูแลรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ ในการปฏิบัติงานได้
6. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อกระบวนการทำงานกลุ่ม ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัดอดทน

แบบทดสอบก่อนเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
นางแสงเดือน คงพลปาน โรงเรียนบ้านฝ้าย อ.หนองหงส์ จ.บุรีรัมย์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด โดยทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษร
ก ข ค และ ง ลงในกระดาษคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

- ข้อใดไม่ใช่ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์งานจากวัสดุเหลือใช้
  - การตกแต่งผลงาน
  - ความปลอดภัยในการประดิษฐ์งาน
  - การใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ
  - การออกแบบ
- ข้อใดคือความหมายของงานประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้
  - ความพึงพอใจในการประดิษฐ์
  - การนำเอาสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วมาทำให้เกิดประโยชน์
  - การนำสิ่งของที่ซื้อทำให้เกิดประโยชน์
  - การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุธรรมชาติ
- ข้อใดคือแหล่งที่มาของวัสดุเหลือใช้
  - วัสดุที่ได้จากของเหลือใช้ในชีวิตประจำวัน
  - วัสดุที่เหลือใช้จากทรัพยากรธรรมชาติ
  - วัสดุที่เหลือใช้จากโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ
  - ถูกทุกข้อ
- ประโยชน์ที่ได้จากการประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้ คือข้อใด
  - รู้จักวิธีการออกแบบงานประดิษฐ์
  - เศษวัสดุที่ใช้ไม่ต้องเสียเงินซื้อ
  - เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเป็นการประหยัด
  - เป็นการประหยัดทรัพยากรทางธรรมชาติ

5. ลักษณะของงานประดิษฐ์แบ่งออกเป็นกี่ประเภท

- ก. 1 ประเภท
- ข. 2 ประเภท
- ค. 3 ประเภท
- ง. 4 ประเภท

6. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานประดิษฐ์แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้กี่ประเภท

- ก. 2 ประเภท
- ข. 3 ประเภท
- ค. 4 ประเภท
- ง. 5 ประเภท

7. ข้อใดเป็นวัสดุที่ใช้ในประเภทของเล่น

- ก. กระดาษ
- ข. พลาสติก
- ค. โลหะ
- ง. ริบบิ้น

8. ข้อใดเป็นวัสดุที่ใช้ในงานประดิษฐ์ประเภทของใช้

- ก. เชือก
- ข. กระดาษ
- ค. ไม้
- ง. ถูกทั้งข้อ ข และ ค

9. การเลือกใช้และบำรุงรักษาอุปกรณ์ มีหลักการอย่างไร

- ก. เลือกใช้ให้ถูกประเภทของวัสดุอุปกรณ์
- ข. เลือกใช้ตามความสะดวกของงานประเภทนั้น
- ค. เลือกใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า
- ง. คำนึงถึงความปลอดภัยของวัสดุอุปกรณ์

10. อุปกรณ์ข้อใดไม่ได้ใช้ในงานประดิษฐ์ดอกไม้

- ก. กรรไกร
- ข. ฟลอร่าเทป
- ค. เลื่อย
- ง. ลวดสำเร็จ

เฉลยแบบทดสอบ
ก่อนเรียน

1. ก
2. ข
3. ง
4. ค
5. ข
6. ค
7. ข
8. ง
9. ก
10. ค

พยายามอีกหน่อยค่ะ

ใบความรู้ที่ 1.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานประดิษฐ์)

เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้

สาระสำคัญ

การรู้จักนำเอาเศษวัสดุเหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นของใช้และของตกแต่งที่มีคุณค่า ทำให้เกิดประโยชน์และรู้จักทักษะกระบวนการทำงาน เป็นการทำงานที่สร้างสรรค์ไปสู่อาชีพในชีวิตประจำวัน เพื่อใช้เป็นของประดับตกแต่งในห้องเรียน ห้องรับแขก สำนักงาน และในบ้านเรือน สามารถช่วยลดภาวะโลกร้อน และยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้อีกด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความหมาย ที่มา และความสำคัญของเศษวัสดุได้
2. นักเรียนบอกประโยชน์ของการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ได้
3. นักเรียนบอกชื่อเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ได้
4. นักเรียนสามารถปฏิบัติ จัดหาอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์จากเศษวัสดุได้
5. นักเรียนบอกวิธีการใช้วัสดุ อุปกรณ์ การดูแลรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานได้
6. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อกระบวนการทำงานกลุ่ม ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัดอดทน

เกร็ดความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้ ใช้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ความหมายของการประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้

งานประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้ คือ การนำเอาสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วมาทำให้เกิดประโยชน์ และมีความคิดสร้างสรรค์นำมาประดิษฐ์เป็นของเล่น ของใช้ ของตกแต่ง ดอกไม้ และของชำร่วย เป็นการฝึกฝนให้เด็กรู้จักการประหยัด รู้สึกเสียค่าสิ่งของต่าง ๆ ที่จะทิ้งไป เพราะรู้ว่าสิ่งเหล่านั้นอาจจะนำมาประดิษฐ์เป็นของเล่นของใช้ได้ การที่มีประสบการณ์ในการทำวัสดุเหลือใช้เหล่านี้มาเป็นประโยชน์ทำให้รู้คุณค่าของวัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ เป็นการปลูกฝังนิสัย เป็นผู้ช่างคิดช่างประดิษฐ์ต่อไปภายหน้า

ปัจจุบัน เรากำลังประสบปัญหาในเรื่องเศรษฐกิจ และค่าครองชีพสูง สิ่งของต่าง ๆ มีราคาแพงกว่าเดิมมาก ถ้าลองพิจารณากันถึงเรื่องการจัดทำใช้สอยสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ เราอาจจะไม่ต้องซื้อเสียเงินก็ได้ ถ้าเราสามารถรู้จักการประดิษฐ์จากวัสดุราคาถูก หรือวัสดุเหลือใช้ในบ้านของเราเอง ลองนำมาดัดแปลงและประดิษฐ์เป็นดอกไม้ เพื่อใช้เป็นของตกแต่งภายในบ้าน ห้องรับแขก สำนักงาน โต๊ะทำงาน หรือในห้องเรียน นอกจากในการประดิษฐ์ตุ๊กตาของเล่นหรือการประดิษฐ์งานฝีมือต่าง ๆ ไว้ใช้เอง หรือกำหนดเพื่อนฝูงยอมเป็นที่สนใจของเด็ก เด็ก ๆ จะมาช่วยเราทำ ทำให้เกิดประสบการณ์และทักษะในการทำงานประดิษฐ์และเกิดความคิดสร้างสรรค์ เป็นการปลูกฝังนิสัยที่ดี รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นอกจากจะทำไว้ใช้เอง หรือแจกเพื่อนฝูง และยังสามารถทำจำหน่ายได้เป็นการเพิ่มพูนรายได้สำหรับครอบครัวอีกส่วนหนึ่งได้

แหล่งที่มาของวัสดุเหลือใช้ วัสดุเหลือใช้นั้นอาจจะหาได้จากที่ต่าง ๆ ดังนี้

1. วัสดุที่ได้จากของเหลือใช้ในชีวิตประจำวันทุก ๆ คน เช่น เมื่อเราไปซื้อยาสีฟันสนุ่มาใช้ของที่เหลือใช้ คือ กล่องยาสีฟัน และกล่องสนุ่ ฉะนั้นของที่เป็นเศษวัสดุจึงมีมากมาย

จากการที่เราใช้ของจำเป็นทุก ๆ วัน เช่น แกนกระดาษชำระ แกนหลอดด้าย ขวดแชมพู กระจก ก่องกระดาษต่าง ๆ ขวดพลาสติก ฯลฯ

2. วัสดุเหลือใช้ที่ได้จากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น เปลือกหอย ก้อนหิน ลูกสน เมล็ดพืช ที่หาได้จากภูมิประเทศ โดยที่เราไปทัศนารสถานที่ต่าง ๆ ก็เก็บและนำมาใช้ประดิษฐ์ได้ ถ้าดีได้ผล และต้องการทำมากขึ้นก็อาจจะสั่งซื้อได้ในราคาถูก

3. วัสดุเหลือใช้ได้จากโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น โรงงานทอผ้าก็จะมีแกนหลอดด้ายทอผ้า ซึ่งเป็นกระดาษบางพลาสติกบาง หรือที่ชำรุดเป็นของที่โรงงานทิ้ง เช่น โรงงานเย็บเสื้อ โหล วัสดุเหลือใช้ที่มีก็คือ แกนหลอดด้าย หรือเศษผ้า เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ก็สามารถนำมาประดิษฐ์เป็น สิ่งของต่าง ๆ ได้เหมือนกัน ฉะนั้นผู้ที่อยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมก็อาจจะต้องรู้เห็นเกี่ยวกับวัสดุ เหลือใช้อื่น ๆ อีกมากมาย หรือสามารถไต่ถามผู้ที่ทำงานใน โรงงานเหล่านั้นก็ได้ วัสดุเหลือใช้เหล่านี้ มีมาก ซึ่งถ้าไม่ได้มาเปล่าเราก็คงเสียเงินซื้อได้ในราคาถูก หรืออาจจะได้จากการสะสมของเราเอง ญาติพี่น้อง และเพื่อนฝูงก็ได้

ประโยชน์ที่ได้จากการประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้

1. การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเป็นการประหยัด

การใช้เวลาของคนทุกคนนั้น ไม่เหมือนกัน บางคนก็ชอบกีฬา, เล่นดนตรี, และอ่านหนังสือ แต่บางคนนั้นมีความสุขในการประดิษฐ์เล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งอาจจะเป็นของเล่นที่ดี ของใช้ และของตกแต่งก็ดี เมื่อเสร็จแล้วก็จะมีความสุขชื่นชมกับผลงานนั้น ๆ ฉะนั้นการประดิษฐ์วัสดุ เหลือใช้จึงเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งทำมาเป็นของเล่นของใช้ในบ้าน เป็นการประหยัด แทนที่จะต้องเสียเงิน ไปซื้อมาเล่นมาใช้ ทั้งทำให้ผู้ประดิษฐ์เกิดความภาคภูมิใจ เช่นการนำเอาแกน กระดาษชำระที่ใช้หมดแล้ว นำเศษผ้าหรือเศษกระดาษมาพัน โดยรอบ แต่งเป็นตุ๊กตาทากาววางบน ด้ปลับแป้งทำเป็นแจกัน ใส่นกไม้ หรือเป็นที่ใส่ดินสอ - ปากกา ดังโต๊ะเขียนหนังสือไว้สวยงามน่ารัก แทนที่จะเสียเงิน ไปซื้อที่ใส่ดินสอพลาสติกมาใช้ เป็นต้น

2. เป็นการช่วยในการบรรเทาอาการคนไข้ที่เป็นโรคเกี่ยวแก่จิตใจและทางประสาทได้ เพราะผู้ป่วยต้องการความเพลิดเพลิน จิตใจ - สมองไม่คิดฟุ้งซ่าน งานประดิษฐ์นี้ไม่ต้องลงทุน มากมาย ผลงานที่ผู้ป่วยทำขึ้นก็จะเป็นผลให้ผู้ป่วยเกิดความภาคภูมิใจ และจิตใจมุ่งอยู่กับงาน จึงเป็นการบรรเทาอาการของโรคได้อย่างดี

3. เป็นการฝึกให้เด็กรู้จักคุณค่าของสิ่งที่ไม่ใช่แล้วสามารถทำให้เกิดประโยชน์ได้

เด็กจะรู้สึกเสียดายของ (วัสดุเหลือใช้) ที่จะทิ้งไป เพราะได้รู้ว่าของเหล่านั้น สามารถมาทำประโยชน์ได้ ทำให้เด็กเป็นคนชอบสะสมใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ แทนที่จะไปเที่ยวนอกกลุ่ม นอกทาง เด็กจะมีประสบการณ์ และทักษะในการประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ เป็นคนมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นคนช่างคิดช่างประดิษฐ์ต่อไปภายหน้า รู้จักการประหยัด และการประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ ขายเป็นรายได้ของตัวเองอีกด้วย เช่นการที่เราจะประดิษฐ์กล่องตุ๊กตาทำรถไฟเล่น เด็ก ๆ ย่อมเกิดความสนใจและติดตามดูและคอยช่วยเหลือ เพราะของเล่นเป็นสิ่งที่เด็กสนใจอยู่แล้ว เป็นการเพิ่มความสนิทสนมทำงานร่วมกันกับผู้ปกครอง, พ่อ - แม่ เป็นการช่วยกันทำคนละไม้คนละมือ และร่วมกันปรึกษาหารือพร้อมกับได้รับคำแนะนำแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน เป็นการฝึกความสามัคคีและประชาธิปไตยในบ้านอีกด้วย ฉะนั้นเมื่อเด็กให้ความสนใจมีความอยากจะทำเป็นบ้าง เด็กก็จะหัดทำซึ่งเป็นการจะทำให้เด็กมีประสบการณ์ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทำอย่างไรจึงจะตกแต่งรถไฟของตนเองให้ดีและสวยงามยิ่งขึ้น เมื่อเด็กมีวัยที่สูงขึ้น เด็กก็จะรู้จักการประดิษฐ์ของเด็ก ๆ น้อย ๆ ใช้เองได้บ้าง เช่นใช้เศษผ้ามาทำเป็นกระเป๋าสดางค์เป็นต้น และเมื่อสามารถทำได้ เด็กก็อาจจะทำหลายใบ เพื่อเป็นของขวัญในวันเกิดเพื่อน เป็นการประหยัดที่จะต้องไปหาซื้อของขวัญมาให้เพื่อน รวมทั้งญาติพี่น้อง พ่อแม่ หรือบุคคลในครอบครัว เป็นต้น

4. เป็นการหารายได้ให้แก่ครอบครัว เมื่อเราสามารถประดิษฐ์ของต่าง ๆ ที่เป็นวัสดุเหลือใช้ โดยการสะสมหรือขอมมาจากเพื่อนฝูงมาทำเป็นของใช้ต่าง ๆ ถ้าเราทำได้มาก และมีคุณภาพดีขึ้น เราก็อาจทำขายได้โดยการซื้อวัสดุที่ราคาถูก เช่นทำที่แขวนผ้าเช็ดมือ โดยใช้หูกระเป๋าและเศษผ้า ถ้าจะทำจำนวนมากจำเป็นจะต้องไปซื้อหูกระเป๋ามาใช้รวมทั้งซื้อวัสดุอื่น ๆ มาประกอบการประดิษฐ์เพื่อให้เกิดความสวยงาม และเหมาะสมที่จะเป็นสินค้าจำหน่ายได้โดยการซื้อวัสดุราคาถูกแล้วนำมาประกอบกับวัสดุเหลือใช้ประดิษฐ์ขึ้นในครั้งแรกอาจจะทำจำหน่ายในกลุ่มของเพื่อนฝูง หรือญาติพี่น้องต่อไป ก็ก้าวไปสู่ท้องตลาด เราก็จะมีรายได้ช่วยครอบครัว และอาจเป็นอาชีพที่ดีได้

5. สามารถนำไปเป็นอาชีพได้ เนื่องจากการประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้นี้ ถ้ามีความสามารถที่จะคิด และผลิตงานนี้ให้มากขึ้น และมีคุณภาพดีเป็นที่นิยม เราก็สามารถขยายไปสู่ท้องตลาด งานที่ทำนี้ก็จะเป็นอาชีพได้โดยการลงทุนเหมาะซื้อวัสดุต่าง ๆ มาในราคาถูก แล้วนำมาประดิษฐ์ขึ้น เช่นการทำตุ๊กตาแขวนรถเป็นของชำร่วย ซึ่งมีผู้ว่าจ้างทำเป็นจำนวนมาก ก็จำเป็นที่จะต้องลงทุนซื้อผ้าเป็นเมตรมาทำ หรือทำส่งร้านค้าต่าง ๆ ก็เป็นอาชีพที่ได้รายได้ดีอาชีพหนึ่งเหมือนกัน แม้เรามีอาชีพที่เป็นหลักอยู่แล้ว เราก็อาจจะทำงานประดิษฐ์นี้เป็นอาชีพได้

สามารถทำเป็นอุตสาหกรรมภายในครอบครัว รวมคนในครอบครัวของเราเป็นผู้ช่วย ซึ่งเป็นการให้อาชีพ และเพิ่มพูนรายได้ให้แก่สมาชิกในครอบครัวอีกด้วย

หลักสำคัญในการประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้

หลักสำคัญในการประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้มีหลายประการ เช่นในเรื่องของการออกแบบ การเลือกวัสดุที่ใช้ให้เหมาะสม การเลือกใช้สีส้น การใช้ฝีมือประณีตในการทำการเก็บบรรจุของการติดราคาต้นทุน – กำไร เป็นต้น ดังจะได้กล่าวถึงรายละเอียดดังนี้

1. ในเรื่องการออกแบบ สำหรับผู้ที่สนใจและชอบงานประดิษฐ์นั้น ถ้าได้พบเห็นสิ่งประดิษฐ์เล็ก ๆ น้อย ๆ น่ารักน่าเอ็นดูมากมายตามร้าน GIFT SHOP หรือตามศูนย์การค้าต่าง ๆ ที่มีทั้งตุ๊กตาของเล่น ของใช้ของตกแต่งกระจุกกระจิกมากมาย มีทั้งราคาถูกและราคาแพง ซึ่งมาจากต่างประเทศ เราอาจจะดัดแปลงจากวัสดุที่ทิ้งแล้วในบ้านของเราได้ เช่น ที่ตากผ้าที่ทำจากพลาสติก รูปร่างคล้ายร่ม เมื่อกางออกแล้วก็มีลักษณะคล้ายร่ม ทางด้านปลายร้อยไม้หนีบผ้าไว้โดยรอบ ถ้าเราพิจารณาถึงโครงร่างของเราที่ผ้าขาดหมดแล้ว แล้วตัดช่วงปลายของซี่ร่มออกเหลือแต่ตรงส่วนที่มันติดกัน ใช้ลวดหนีบกระดาษยึดออกแล้วคล้องกับซี่ร่มที่ตัดออกอีกด้านคล้องติดกับที่หนีบผ้า แล้วใช้ด้านร่มที่เป็นส่วนงอแขวนกับรวมผ้า นำมาใช้สำหรับตากผ้าชิ้นเล็ก ๆ ได้ดี เช่น ถุงเท้า ผ้าเช็ดหน้า ฯลฯ เมื่อเลิกใช้แล้วหุบร่มพับเก็บไม่เกะกะ และไม่ลำบากในการเก็บผ้าด้วย หรือ เช่น การทำที่ทิ้งผงจากกระป๋องนม ที่ใส่จดหมายจากภาพ ส.ค.ส. เก่า ๆ อีกด้วย

ในการออกแบบนั้นเราก็ได้ใช้การดัดแปลงมาจากสิ่งที่เราพบเห็นแล้วมาพิจารณาว่ามีสิ่งใดที่จะใช้มาดัดแปลงได้บ้าง และจะต้องเหมาะสมกับการใช้และมีความทนทานพอสมควรอีกด้วย การออกแบบสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ที่ต้องการจำหน่ายได้ เราอาจจะทำได้โดยใช้วัสดุที่มีในประเทศ ราคาถูก และทำด้วยฝีมือประณีตมีความสวยงาม มีความคงทนจากการลงทุนเราน้อย เพราะใช้วัสดุราคาถูกหรือวัสดุเหลือใช้ เป็นต้น

ในการที่จะออกแบบสิ่งประดิษฐ์ให้สวยงามน่าซื้อ น่าใช้ เป็นที่นิยมนั้น คือ ถ้าเราออกแบบการประดิษฐ์ให้เป็นรูปลักษณะตุ๊กตาหน้าคนหรือสัตว์ งานประดิษฐ์นั้นจะเพิ่มความสวยงามน่ารักน่าเอ็นดู น่าใช้ขึ้น เช่น การประดิษฐ์หมอนเข็มเป็นรูปตุ๊กตา หรือกระเป๋าสตางค์เป็นรูปหน้าสัตว์ก็ย่อมเป็นที่นิยมกว่าจะทำหมอนเข็มเป็นรูปสี่เหลี่ยม หรือกลมติดลูกไม้ธรรมดา กระเป๋าใส่เศษสตางค์ก็เช่นเดียวกัน การออกแบบเป็นตุ๊กตาหน้าคน สัตว์จึงน่ารัก และนำมาตกแต่งเป็นเครื่องเรือนให้สวยงามได้อีกด้วย

นอกจากนี้จะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมในการออกแบบด้วยว่า ของสิ่งนั้นจะนำไปใช้ทำอะไร เหมาะสมกันหรือไม่ และมีความทนทานกับประโยชน์ใช้สอยนั้นเพียงใด ถ้าของบางอย่างเป็นของบอบบาง เปราะเป็อง่าย จะช้ำหรือทำความสะอาดไม่ได้ เรานำเอาไปใช้ในครัวของสิ่งนั้นก็จะเป็นสกปรกเร็วชำรุดง่าย ทำความสะอาดยาก ของนั้นก็ไม่น่าเหมาะกับการนำไปใช้ในครัว ซึ่งเป็นสถานที่สกปรกง่าย ควรจะเป็นสิ่งแขวนโชว์ที่นอกห้องครัวมากกว่า เช่นที่แขวนผ้าเช็ดมือที่เป็นหน้าตุ๊กตาหรือหน้าสัตว์ต่าง ๆ เพราะไม่คุ้มกับแรงงานที่ทำไปแล้วใช้ไม่นานก็เสียหาย เป็นต้น ฉะนั้นนอกจากจะดูถึงผลิตแล้วต้องพิจารณาสถานที่ ๆ ที่จะใช้ด้วย

2. การเลือกวัสดุที่จะนำมาประกอบการทำ จะต้องพิจารณาว่าของสิ่งที่เรานำมาประกอบกันนั้นเข้ากันดูแล้วสวยงามเหมาะสม มีความทนทานพอสมควรกับการใช้สอย เช่นในการทำที่ทิ้งผงจากกระป๋องผ้าที่เราจะนำมาพันรอบกระป๋อง ถ้าใช้ผ้าลูกไม้ในลอนเนื้อบางก็จะดู และ ไม่เหมาะสมในการที่จะนำมาทำที่ทิ้งผง ถ้าใช้ผ้าเนื้อหยาบ เช่น ผ้ามันเนื้อฝ้ายที่เก่าแล้วนำกลับมาทำด้านสียงดี หรือใช้ผ้ากระสอบทำแล้ว แต่งลวดลายด้วยผ้าสักหลาดอัด หรือผ้าสักหลาดหนัง ก็จะดูเหมาะสมดีกว่าการใช้ผ้าลูกไม้ดังกล่าว และในทำนองเดียวกันถ้าต้องการทำที่ใส่แปรง ไล่หวี หรือใส่ดินสอดั่งหน้าโต๊ะเครื่องแป้ง หรือ โต๊ะเขียนหนังสือเราก็อาจตกแต่งด้วยของสวย ๆ งาม ๆ เช่น ผ้าลูกไม้ เป็นต้น ก็จะดูเหมาะสมกับสิ่งที่เรานำไปใช้ ฉะนั้นผู้ทำจึงต้องรู้จักเลือกวัสดุที่จะต้องนำมาประกอบกันให้เหมาะสมสวยงามอีกด้วย

ที่มา : สมจิตร มนูญศิลป์. วัสดุเหลือใช้ได้ประโยชน์. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา, (2548:1-6)

ลักษณะของงานประดิษฐ์

1. งานประดิษฐ์ทั่วไป เป็นงานที่บุคคลสร้างขึ้นมาจากความคิดของตนเอง โดยอาศัยการเรียนรู้จากสิ่งรอบ ๆ ตัว นำมาดัดแปลง หรือเรียนรู้จากตำรา เช่น การประดิษฐ์ของใช้ จากเศษวัสดุ การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้
2. งานประดิษฐ์ที่เป็นเอกลักษณ์ไทย เป็นงานที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษในครอบครัว หรือในท้องถิ่น หรือทำขึ้นเพื่อใช้งานหรือเทศกาลเฉพาะอย่าง เช่น มาลัย บายศรี งานแกะสลัก

ประเภทของงานประดิษฐ์

งานประดิษฐ์ต่าง ๆ สามารถเลือกทำได้ตามความต้องการ และประโยชน์ใช้สอย ซึ่งอาจแบ่งประเภทของงานประดิษฐ์ตามโอกาสใช้สอยดังนี้

1. ประเภทใช้เป็นของเล่น เป็นของเล่นที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวทำให้ลูกหลานเล่นเพื่อความเพลิดเพลิน เช่น งานปั้นดินเป็นสัตว์สิ่งของ งานจักสานโบราณเป็น โมบาย งานพับกระดาษ

2. ประเภทของใช้ ทำขึ้นเพื่อเป็นของใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การสานกระบุง ตะกร้า การทำเครื่องใช้จากดินเผา จากผ้าและเศษวัสดุ

3. ประเภทงานตกแต่ง ใช้ตกแต่งสถานที่ บ้านเรือนให้สวยงาม เช่น งานแกะสลักไม้ การทำกรอบรูป ดอกไม้ประดิษฐ์

4. ประเภทเครื่องใช้ในงานพิธี ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้ในงานเทศกาลหรือประเพณีต่าง ๆ เช่น การทำกระทงลอย ทำพานพุ่ม มาลัย บายศรี

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานประดิษฐ์

การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการประดิษฐ์ชิ้นงานต้องเลือกให้เหมาะสมจึงจะได้งานออกมา มีคุณภาพ สวยงาม รวมทั้งต้องดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้เหล่านี้ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ตลอดเวลา และสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ประเภทของเล่น

- วัสดุที่ใช้ เช่น กระดาษ โบราณ ผ้าเชือก พลาสติก กระจัง
- อุปกรณ์ที่ใช้ เช่น กรรไกร เข็ม ค้อน กาว มีด ตะปู ค้อน แปรงทาสี

2. ประเภทของใช้

- วัสดุที่ใช้ เช่น กระดาษ ไม้ โลหะ ดิน ผ้า
- อุปกรณ์ที่ใช้ เช่น เลื่อย สี จักรเย็บผ้า กรรไกร เครื่องขัด เจาะ

3. ประเภทของตกแต่ง

- วัสดุที่ใช้ เช่น เปลือกหอย ผ้า กระจก กระดาษ ดินเผา
- อุปกรณ์ เช่น เลื่อย ค้อน มีด กรรไกร สี แปรงทาสี เครื่องตอก

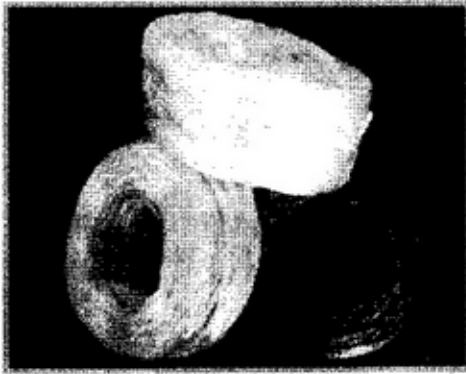
4. ประเภทเครื่องใช้ในงานพิธี

- วัสดุที่ใช้ เช่น ใบตอง ดอกไม้สด ใบเตย ผ้า ริบบิ้น
- อุปกรณ์ที่ใช้ เช่น เข็มเย็บผ้า เข็มร้อยมาลัย คีม ค้อน เข็มหมุด

การเลือกใช้และบำรุงรักษาอุปกรณ์ มีหลักการ ดังนี้

1. ควรเลือกใช้ให้ถูกประเภทของวัสดุและอุปกรณ์
2. ควรศึกษาวิธีการใช้ก่อนลงมือใช้
3. เมื่อใช้แล้วเก็บไว้ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
4. ซ่อมแซมเครื่องมือที่ชำรุดให้พร้อมใช้เสมอ

วัสดุการสร้างสรรค์งานประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้

เชือกฟาง

หลอดกาแฟ

ถุงน้ำยาปรับสีผ้านุ่ม

ถุงพลาสติก

ขวดน้ำอัดลมพลาสติก

ขวดแก้วรูปไข่ล้างสะอาด

ที่มาของภาพ : แสงเดือน คงพลปาน, 2557

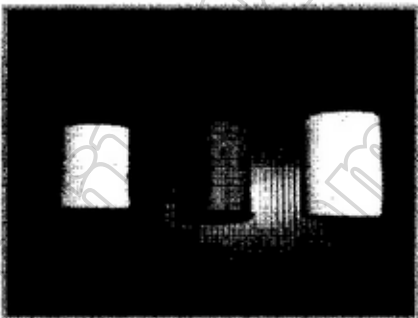
ประเภทของอุปกรณ์ที่ใช้ในการประดิษฐ์ดอกไม้

กรรไกร คือ เครื่องมือสำหรับตัดโดยใช้หนิบ มี 2 ขา , ลักษณะนามว่า เล่ม เขียนเป็น กรรไกร หรือ กรรไกร ก็มี (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน , 2556 : 440

ที่มาของภาพ : แสงเดือน คงพลปาน, 2557

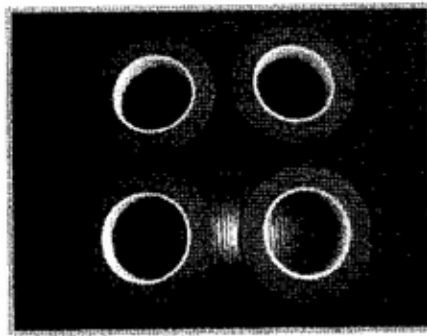
ประโยชน์ของกรรไกร ใช้ตัดกระดาษ โลหะและผ้า กรรไกรมีหลายชนิด หลายขนาด ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับงาน เช่น กรรไกรตัดผ้าก็ควรใช้ตัดผ้าเท่านั้น ไม่ควรนำไปตัดวัสดุอื่น เพราะอาจชำรุดได้

ด้าย คือสิ่งที่ทำด้วยใยเป็นต้นว่าใยฝ้าย บั่นเป็นเส้นสำหรับ เย็บ ถัก หรือทอผ้าเป็นต้น (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน , 2556 : 404)

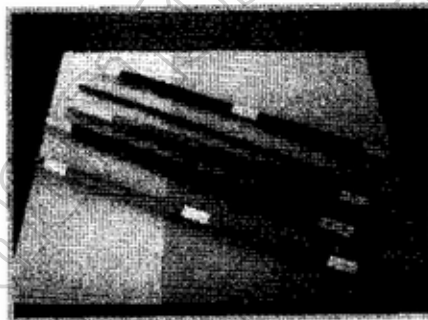
ที่มาของภาพ : แสงเดือน คงพลปาน, 2557

ประโยชน์ของด้าย ใช้เย็บเสื้อผ้า งานเย็บปักถักร้อย ใช้ในงานประดิษฐ์ดอกไม้ ในขั้นตอนเข้าช่อดอกโดยการพันก้านดอกไม้ให้เกิดความแน่น

ที่มาของภาพ : แสงเดือน คงพลปาน, 2557

ฟลอร่าเทป หมายถึง กระดาษที่มีความเหนียวใช้สำหรับ พันก้านดอก ก้านใบ ในงานประดิษฐ์ดอกไม้ งานประดิษฐ์ของชำร่วย มีให้เลือกหลายสี เช่น สีเขียว สีน้ำตาล เป็นต้น เวลาใช้ควรบีบออกเล็กน้อยเพื่อประหยัด และพันก้านได้สวยและเนียนยิ่งขึ้น

ที่มาของภาพ : แสงเดือน คงพลปาน, 2557

ลวด คือ สิ่งที่ทำเป็นเส้นยาว ๆ เช่น ลวดหนัง ก็คือแผ่นหนังที่เอามาทำเป็นเส้นยาว ๆ โลหะที่เอามารีดเป็นเส้นเช่นนั้นก็เรียกว่า ลวด เช่นลวดสังกะสี ลวดทองแดง,

โดยมากมักเรียกเรียกสั้น ๆ ว่า ลวด (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน , 2556 : 991)

ประโยชน์ของลวด ใช้มัดหรือผูกสิ่งของ ใช้ในงานประดิษฐ์ดอกไม้ และประดิษฐ์ของชำร่วย เป็นต้น

ลวดสำเร็จ หมายถึง ลวดที่นำมาประดิษฐ์ดอกไม้เป็นลวดที่พันด้วยกระดาษสา มีหลายสี เช่น สีเขียว สีน้ำตาล สีชมพู หรือ สีอื่น ๆ เป็นต้น ใช้ดามกลีบดอก กลีบใบ ลวดสำเร็จมีหลายขนาด ได้แก่ ลวดเบอร์ 10, 22, 24, 26, 28, 30 ลวดที่มีเบอร์สูงจะอ่อนกว่า ลวดที่มีเบอร์ต่ำ

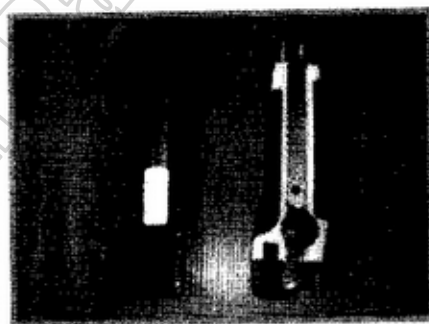

ที่มาของภาพ : แสงเดือน คงพลปาน, 2557

กาว คือ ของเหนียวที่เกี่ยวมาจากเอ็น หนัง กีบสัตว์ เป็นต้น สำหรับใช้ติด หรือผนึกสิ่งของ (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 118)

ประโยชน์ของกาว เป็นเครื่องที่ใช้ในการติดหรือผนึกสิ่งของ มีหลายชนิด เช่น กาวยาง กาวแห้งเร็ว กาวลาเท็กซ์ เป็นต้น

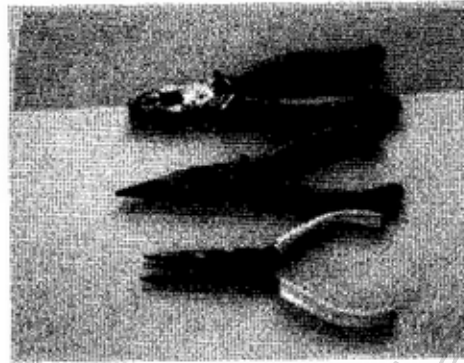
กาวลาเท็กซ์ เป็นกาวที่ทำมาจากพลาสติกเหลวชื่อ โพลีไวนิลอะซิเตด เป็นพลาสติกประเภทเทอร์โมพลาสติก ซึ่งสามารถละลายน้ำได้ มีสีขาวกาวชนิดนี้ใช้ติดไม้ กระจก และผ้าได้ดี ไม่มีอันตรายและล้างออกง่าย ในการประดิษฐ์ดอกไม้ เราใช้กาวลาเท็กซ์เพราะติดง่าย มีราคาถูก และใช้ติดลวดกับกระดาษย่นเพื่อทำใบกุหลาบได้ เวลาใช้เราจะนำกาวมาวางบนหลังมือเล็กน้อย แล้วนำส่วนที่จะทากาว เช่นลวดสำเร็จ นำส่วนที่ต้องการทากาวมาทาบกั กาวบนหลังมือ แล้วดึงเส้นลวดผ่านกาว กาวจะติดเส้นลวดด้านเดียวหรือรอบเส้นลวดตามที่เรต้องการ ทำให้สะดวกและง่ายต่อการนำไปติดกับกลีบดอก อีกทั้งช่วยให้เกิดความรวดเร็ว

ที่มาของภาพ : แสงเดือน คงพลปาน, 2557

มีดคัดเตอร์ หรือมีดคัดกระดาษ น. คือ มีดขนาดเล็ก หรือโลหะแบน ๆ อย่างมีด (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 863)

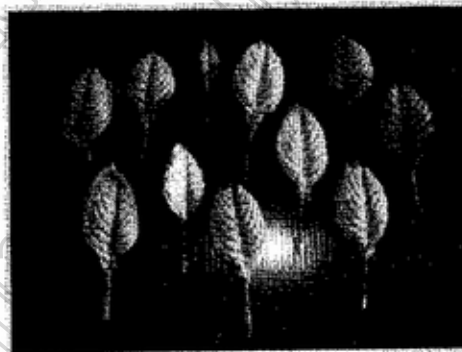
ประโยชน์ของมีดคัดเตอร์ ใช้ตัด กรีดกระดาษ ตัดขอบพลาสติก หรือซองจดหมาย เพื่อให้ขาดออกจากกัน เป็นต้น รวมถึงการใช้ในงานประดิษฐ์ดอกไม้ และประดิษฐ์ของตกแต่ง

ที่มาของภาพ : แสงเดือน คงพลปาน, 2557

คีม คือ เครื่องมือชนิดหนึ่งมี 2 ขา คล้ายกรรไกรสำหรับก๊ีบของต่างมือ ทำด้วยเหล็ก เป็นต้น (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน , 2556 : 251)

ประโยชน์ของคีม ในการประคิษฐ์ดอกไม้เราใช้คีมตัดลวดหรือวัสดุอื่น ๆ ที่มีลักษณะกลม แต่ไม่ใหญ่เกินไป เช่น คีมตัดลวดในงานดอกไม้ประคิษฐ์ และ งานประคิษฐ์ของชำร่วย เป็นต้น

ที่มาของภาพ : แสงเดือน คงพลปาน, 2557

ใบกุหลาบสำเร็จ คือ ใบกุหลาบที่ทำด้วยผ้าสีเขียว หรือกระดาษย่นสีเขียว ไว้เสร็จเรียบร้อยแล้ว บางทีก็ทำด้วยพลาสติก(พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 1189)

ประโยชน์ของใบกุหลาบสำเร็จ ใช้ติดก้านดอกไม้ประคิษฐ์ เพื่อให้เกิดความสวยงามเหมือนธรรมชาติ

การเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ เครื่องใช้

เพื่อให้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ เครื่องใช้ ใช้งานได้นานและสะดวกในการนำมาใช้งาน จึงควรเก็บรักษาอุปกรณ์และเครื่องมือ เครื่องใช้ ให้เป็นที่ มีความเป็นระเบียบ ซึ่งควรปฏิบัติดังนี้

1. ใช้เครื่องมือให้ถูกประเภท หน้าที่และวิธีใช้ หลังจากใช้เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ ในการประดิษฐ์แล้ว ต้องเก็บเครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ทุกครั้ง
2. ใช้เครื่องมืออย่างระมัดระวังเพื่อไม่ให้เครื่องมือเกิดชำรุดเสียหาย หรือเกิดอันตราย และ ก่อนเก็บเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ ต้องทำความสะอาดทุกครั้ง
3. หลังจากทำความสะอาดเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์แล้ว ควรเก็บใส่กล่อง หรือ เก็บในตู้เครื่องมือ
4. วิธีเก็บกรรไกร มีด มีดคัตเตอร์ หรือเลื่อย ควรเก็บใส่ซองให้เรียบร้อย อุปกรณ์เครื่อง เขียน ดินสอ ไม้บรรทัด ควรเก็บใส่กล่อง หรือกระป๋อง ส่วนกาวต้องปิดฝาขวดให้แน่นก่อนเสมอ (นิตยา เวียสุวรรณ และเพ็ญพักตร์ ลิ้มประพันธ์ , 2549 : 12)

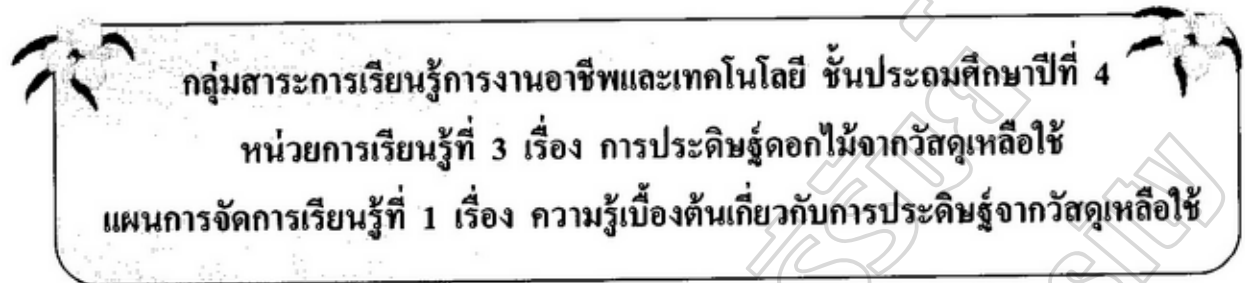
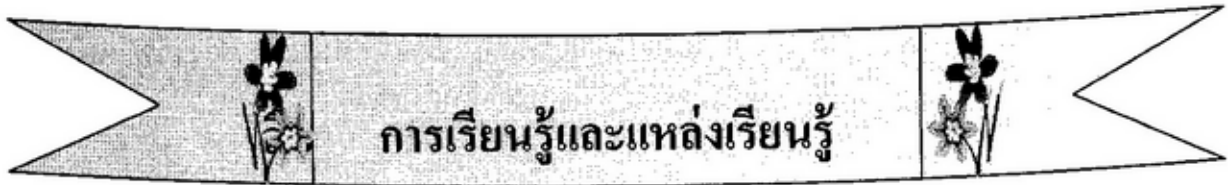
ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ความปลอดภัย ถือเป็นหัวใจของการปฏิบัติงาน

ในการปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน นักเรียนต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ขอมรับและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ เกี่ยวกับความปลอดภัยโดยเคร่งครัด
2. ปฏิบัติงานตามขั้นตอน ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจหรือทำไม่ได้ให้ถามครูผู้สอนทันที
3. ใช้เครื่องมือให้ถูกวิธี ถูกขนาด และถูกต้องตามลักษณะของงานที่ปฏิบัติ
4. การแต่งกายควรแต่งกายให้รัดกุม
5. ตรวจสอบเครื่องมือก่อนนำไปใช้งานและไม่ควรใช้เครื่องมือที่ชำรุด
6. รักษาความสะอาดของเครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนบริเวณสถานที่ปฏิบัติงาน
7. เมื่อเกิดอุบัติเหตุใด ๆ ต้องรีบแจ้งให้ครูทราบทันที

เพลงวัสดุเหลือใช้

เนื้อร้อง แสงเดือน คงพลปาน
ทำนอง โด เร มี

เศษวัสดุ เศษวัสดุ เศษวัสดุ (ซ้ำ)
เรานำมาใช้ ประโยชน์มากมี
ไม่ต้องทิ้ง เรามาทำดอกไม้
หลากหลายสีสัน อย่างฟังฟังก็แล้วกัน...
(ซ้ำ 1 รอบ)

เศษวัสดุ เศษวัสดุ เศษวัสดุ (ซ้ำ)
เรานำมาใช้ ประโยชน์มากมี
ไม่ต้องทิ้ง เรามาทำดอกไม้
หลากหลายสีสัน อย่างฟังฟังก็แล้วกัน...

ใบงาน ที่ 1.1

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้
ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความหมาย ที่มา และความสำคัญของเศษวัสดุได้
2. นักเรียนบอกประโยชน์ของการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ได้
3. นักเรียนบอกชื่อเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ได้
4. นักเรียนสามารถปฏิบัติ จัดหาอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์จากเศษวัสดุได้
5. นักเรียนบอกวิธีการใช้วัสดุ อุปกรณ์ การดูแลรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ ในการปฏิบัติงานได้
6. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อกระบวนการทำงานกลุ่ม ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัดอดทน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 – 5 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธาน 1 คน และเลขานุการ 1 คน มอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานให้ชัดเจน
2. ศึกษาใบความรู้ที่ 1.1 จากเอกสารประกอบการเรียน เล่มที่ 1 เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ให้เข้าใจ และวางแผนการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการประดิษฐ์ เพื่อให้มีความพร้อม ในการปฏิบัติงานร่วมกันตามใบงานที่ 1.1
3. นักเรียนลงมือปฏิบัติงานร่วมกัน โดยตอบคำถามในใบงานที่ 1.2 จากเอกสารประกอบการเรียนเล่มที่ 1 โดยมีการช่วยเหลือกันระหว่างกลุ่ม ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ขยัน ซื่อสัตย์ อดทน ให้ความร่วมมือกันในกลุ่มเป็นอย่างดี
4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอรายงาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นักเรียนและครูประเมินผลงาน ยกย่องชมเชยผลงานที่ดี เสนอแนะผลงานที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

ใบงาน ที่ 1.2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้

กลุ่ม.....

- สมาชิกกลุ่ม
- 1.....ประธาน
  - 2.....กรรมการ
  - 3.....กรรมการ
  - 4.....กรรมการ
  - 5.....เลขานุการ

ให้นักเรียนบันทึกผลการปฏิบัติงาน ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้หมายถึง (2 คะแนน).....
2. ประโยชน์ที่ได้จากการประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้ คือ (2 คะแนน).....
3. แหล่งที่มาของวัสดุเหลือใช้ วัสดุเหลือใช้นั้นอาจจะหาได้จากที่ใดบ้าง (2 คะแนน).....
4. เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้มีอะไรบ้าง (2 คะแนน).....
5. จงบอกวิธีการ ใช้วัสดุ อุปกรณ์ การดูแลรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ ในการปฏิบัติงาน มา 2 ข้อ (2 คะแนน).....

แบบเฉลยใบงานที่ 1.2

วัตถุประสงค์การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้

1. การประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้หมายถึง การนำเอาสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วมาทำให้เกิดประโยชน์ และ มีความคิดสร้างสรรค์นำมาประดิษฐ์เป็นของเล่น ของใช้ ของตกแต่ง ดอกไม้ และของชำร่วย
2. ประโยชน์ที่ได้จากการประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้ คือ
  1. การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเป็นการประหยัด
  2. เป็นการช่วยในการบรรเทาอาการคนไข้ ที่เป็น โรคเกี่ยวกับจิตใจ และทางประสาทได้
  3. เป็นการฝึกให้เด็กรู้จักคุณค่าของสิ่งที่ไม่ใช้แล้วสามารถทำให้เกิดประโยชน์ได้
  4. เป็นการหารายได้ให้แก่ครอบครัว
  5. สามารถนำไปเป็นอาชีพได้
3. แหล่งที่มาของวัสดุเหลือใช้ วัสดุเหลือใช้นั้นอาจจะหาได้จากที่ใดบ้าง
  1. วัสดุที่ได้จากของเหลือใช้ในชีวิตประจำวันทุก ๆ คน
  2. วัสดุเหลือใช้ที่ได้จากทรัพยากรธรรมชาติ
  3. วัสดุเหลือใช้ได้จากโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ
4. เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้มีอะไรบ้าง
 .....(อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน).....
5. จงบอกวิธีการ ใช้วัสดุ อุปกรณ์ การดูแลรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ ในการปฏิบัติงาน มา 2 ข้อ
 .....(อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน).....

แบบทดสอบหลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานประดิษฐ์)

เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นางแสงเดือน คงพลปาน โรงเรียนบ้านฝ้าย อ.หนองหงส์ จ.บุรีรัมย์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบ โดยทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษร ก ข ค และ ง
ลงในกระดาษคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดไม่ใช่ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์งานจากวัสดุเหลือใช้
  - ก. การตกแต่งผลงาน
  - ข. ความปลอดภัยในการประดิษฐ์งาน
  - ค. การใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ
  - ง. การออกแบบ
2. ข้อใดคือความหมายของงานประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้
  - ก. ความพึงพอใจในการประดิษฐ์
  - ข. การนำเอาสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วมาทำให้เกิดประโยชน์
  - ค. การนำสิ่งของที่ซื้อทำให้เกิดประโยชน์
  - ง. การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุธรรมชาติ
3. ข้อใดคือแหล่งที่มาของวัสดุเหลือใช้
  - ก. วัสดุที่ได้จากของเหลือใช้ในชีวิตประจำวัน
  - ข. วัสดุที่เหลือใช้จากทรัพยากรธรรมชาติ
  - ค. วัสดุที่เหลือใช้จากโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ
  - ง. ถูกทุกข้อ
4. ประโยชน์ที่ได้จากการประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้ คือข้อใด
  - ก. รู้จักวิธีการออกแบบงานประดิษฐ์
  - ข. เศษวัสดุที่ใช้ไม่ต้องเสียเงินซื้อ
  - ค. เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเป็นการประหยัด
  - ง. เป็นการประหยัดทรัพยากรทางธรรมชาติ

5. ลักษณะของงานประดิษฐ์แบ่งออกเป็นกี่ประเภท

- ก. 1 ประเภท
- ข. 2 ประเภท
- ค. 3 ประเภท
- ง. 4 ประเภท

6. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานประดิษฐ์แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ใดกี่ประเภท

- ก. 2 ประเภท
- ข. 3 ประเภท
- ค. 4 ประเภท
- ง. 5 ประเภท

7. ข้อใดเป็นวัสดุที่ใช้ในประเภทของเล่น

- ก. กระจก
- ข. พลาสติก
- ค. โลหะ
- ง. ริบบิ้น

8. ข้อใดเป็นวัสดุที่ใช้ในงานประดิษฐ์ประเภทของใช้

- ก. เชือก
- ข. กระดาษ
- ค. ไม้
- ง. ถูกทั้งข้อ ข และ ค

9. การเลือกใช้และบำรุงรักษาอุปกรณ์ มีหลักการอย่างไร

- จ. เลือกใช้ให้ถูกประเภทของวัสดุอุปกรณ์
- ฉ. เลือกใช้ตามความสะดวกของงานประเภทนั้น
- ช. เลือกใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า
- ซ. คำนึงถึงความปลอดภัยของวัสดุอุปกรณ์

10. อุปกรณ์ข้อใดไม่ได้ใช้ในงานประดิษฐ์ดอกไม้

- ก. กรรไกร
- ข. ฟลอร่าเทป
- ค. เลื่อย
- ง. ลวดสำเร็จ

1. ก

2. ข

3. ง

4. ค

5. ข

6. ค

7. ข

8. ง

9. ก

10. ค

เก่งจังเลยค่ะ

- โกวิทย์ ประวาลพฤกษ์ และคณะ. (2550). การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชุดกิจกรรมพัฒนา
การคิดวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พัฒนา
คุณภาพวิชาการ.
- นิตยา เวียสุวรรณ และเพ็ญพักตร์ ลิ้มสัมพันธ์. (2549). หนังสือกลุ่มงานและอาชีพรายวิชา
ง 015 งานผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2556). กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว) จำกัด. (2552). การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง
ศึกษาธิการ. (2552 ก). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สมจิตร มนูญศิลป์. (2548). วัสดุเหลือใช้ประโยชน์. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา.

เอกสารประกอบการเรียน

เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ดอกไม้ยิวสวาหจากถุงน้ำยาปรับผ้านุ่ม

เล่มที่

4

โดย : แสงเดือน คงพลปาน

คำนำ

เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้ เล่มที่ 4 เรื่อง ดอกเกลียวสวาทจาก
 ดูน้ายาปรับผ้านุ่ม จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตาม
 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง
 มีทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม รักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ผู้เรียนได้มี
 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น คือ ดูน้ายาปรับ
 ผ้านุ่ม สามารถนำมาประดิษฐ์เป็นดอกไม้ เพื่อใช้เป็นของประดับตกแต่งได้อย่างสวยงาม นักเรียนนำ
 ความรู้ที่ได้จากการอ่านเอกสารประกอบการเรียนรู้ มาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถปฏิบัติได้
 และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารประกอบการเรียนรู้เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน
 และครูผู้สอน สำหรับเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ อันจะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิด
 ริเริ่มสร้างสรรค์ และเห็นความสำคัญของวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นต่อไป ขอขอบคุณผู้ให้
 คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ ไว้ ณ โอกาสนี้

แสงเดือน คงพลปาน
 ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
 โรงเรียนบ้านฝ้าย